

30.9.2018

18. neděle po Trojici

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a přítomnost ducha svatého se všemi námi! Amen.

„Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“ 1 K 2,9

Píseň 604 *Bud' sláva Bohu*

Modlitba: Pane Bože, děkujeme za neděli. Po ránu jsme sice měli trochu spěch, ale teď už vůbec spěchat nemusíme. Naopak, říkáme si, za čím se pořád tak honíme? Oč se snažíme? Co všechno jsme vlastně minulý týden dělali? A k čemu to bylo? Jaký v tom byl smysl, užitek, jaké dobro?

Pane, byly to nejspíš jen takové drobky. Udělali jsme tisíce rozhodnutí, ale možná jsme nad nimi moc nepřemýšleli. Byla dobrá?

Děkujeme ti, že ti nejsme lhotejní. Zajímáš se o nás, ptáš se nás, saháš nám do svědomí a je to dobře. Bolí to, ale ožíváme. Tvým Slovem, Božím Slovem. Tvou inspirací. Daruj ji všem vyprahlým. Amen.

Čtení: L 15,1-7

Píseň (Svítá) 56 *Modlitba Tomáše Moora*

Text: Kaz 1,1-11

Kázání:

Kazatel předstupuje před shromáždění. Lidé se sešli s velkým očekáváním. Kazatel je znám jako moudrý. Jaké slovo nám přinese? - - Pomíjivost, samá pomíjivost. Nic nového pod sluncem. Mluvit o lidské pomíjivosti není nic nového. Žalmy teskně zpívají o tom, že člověk je jak tráva, která dnes rozkvete

a zítra už tu není. Suché seno vítr roznese. Pamatuji na svou smrtelnost, memento mori, tuhle moudrost znají po celém světě, snad ve všech kulturách ji najdeme. Pamatuji, že tvůj čas je omezený, važ si ho a od věcí pozemských, pomíjivých pozvedni oči k věčným.

Jenže Kazatel je mimořádně úporný. Opakuje se s tou pomíjivostí vytrvale. Jako by se rozhlížel kolem sebe a nenacházel žádný pevný bod. Pomíjivost, samá pomíjivost, samá voda, samá voda, nikde ani náznakem nepřihořívá, nic není k nalezení, nic trvalého není, opravdu vše pomíjí. I ta naděje na věčnost?

Starší překlad, kralický říká: Marnost nad marnostmi, a všechno je marnost. Není to ještě silnější? Pomíjivost je vlastnost živých bytostí i neživých věcí, ale marnost, v tom je hodnocení lidských snah a tužeb. I u leccího pomíjivého si můžeme říci, mělo to přece svou krásu, smysl, svou cenu, ale jestli je i to všechno marné.... Jaký zisk, jaký užitek má člověk ze všeho svého pachtění?

Pomíjivost nebo marnost nebo také (to původní hebrejské slovo může znamenat) vánek, opar, prázdnota, nicota. To slovo se ve Starém zákoně často vyskytuje tam, kde se mluví o modlách. Pak může dostat i význam klamavost, lživost, planost. Modly slibují důvěřivým něco, co jim však nemohou splnit. Je marné na ně spoléhat, je marné k nim volat.

Je Kazatel Božím prorokem povoláným bořit modly, odhalovat plané sny a marné iluze? O modlu se neopřeš, je jako zábradlí na kraji propasti, které není zapuštěné do skály.

Je marné chtít překonat svou pomíjivost aktivitou? Je marným pachtěním postavit dům, zasadit strom, zplodit dítě? Kazatel by nejspíš i tohle všechno zpochybnil, stejně jako snahu o obětavost, úsilí udělat si jméno, zapsat se do dějin, mít pomník. Jen si něco namlouváme, popíráme skutečnost. Znáte staré hřbitovy, opuštěné, zarůstající, kam nikdo nepříjde? Jména na náhrobcích mizejí, už nejsou čitelná a není nikdo,

kdo by na kohokoli z těch, kdo tu byli pohřbeni, vzpomněl. A kolik bylo hřbitovů, kam jsme nepřišli a nepřijdeme... Zmizely celé komunity. Civilizace.

Člověk není schopen uchovat v paměti podstatné věci minula. „A ani budoucí, které nastanou, nezůstanou v paměti těch, kteří budou potom.“ Jaká marnost! Jsme odsouzeni k tomu opakovat dějinné omyly? Nakonec i ten nejmoudřejší nám řekne jen tolik, že jsme nezmoudřeli.

Bere nám Kazatel víru? Důvěru, že není všechno marné, že přece jsou věci, na které lze spolehnout? Zatím o ničem trvalém nemluví. I ta jeho slova o koloběhu slunce, větru a vody nedávají žádné jistoty; jen podtrhují, že na rozdíl od nich člověk se nevrací, nerodí znovu, druhou šanci nedostane.

Uvědomit si svou pomíjivost může být docela zdravé, prospěšné. Jsme jen lidé, nejsme bozi. Ale mluvit takhle o marnosti všeho je nebezpečné, riskantní! Marnost, frustrace je destruktivní. Takže si připomeňme: Kazatel mluví ke shromáždění. Tohle slovo není určeno k tomu, aby si ho někdo četl sám a aby s ním sám zůstal! A jak bývá v židovské tradici zvykem, o slyšeném se diskutuje! Ať si ho nikdo nenese mlčky domů, ať nezůstane se svými otázkami a se svou tíží sám! Možná je to záměrná provokace – nutí nás jít na dřev, hledat, co tedy má smysl, co obstojí, a jen tak něco povrchního nebrat. Jako když Ježíš mluví o dvou stavitelích, z nichž jeden stavěl svůj dům na písku a druhý na skále. Musel se k ní prokatat?

Na cestě za hlubším poznáním nám často příliš nepomůže, když nám někdo oznámí, jak to prý je. Bývá daleko účinnější, když nás zásadními otázkami donutí přemýšlet, opustit naše dosavadní přemýšlení a hledat nové odpovědi. Je Kazatel takovým učitelem moudrosti? Odvážíme se nechat si jím zpochybnit svoje jistoty, odvážíme se jít s ním v té důvěře, že nalezneme novou odpověď, novou cestu? Že nejsou marná jeho slova?

Jako bychom měli pustit to zábradlí, které není

zapuštěné ve skále, aniž bychom (zatím) měli v ruce něco jistějšího. Dokážu si naplno přiznat, že ničím, co vymyslím či udělám, co si vyvdoruji a vypachtím, nedokážu se vymanit ze stínu marnosti? Dokážu si připustit, že si třeba ten smysl, dobro, krásu, trvalé hodnoty ve svém životě jen namlouvám, že to vlastně nedokážu posoudit? (A ani nikdo jiný. Jen se tak navzájem chlácholíme.... ?)

A tu se mi vybavuje, s kým se Kristus mívá a s kým se potkává. Říká: Zdraví nepotřebují lékaře, ale nemocní. Kristus hledá a nachází ztracené. Kdo se pustili zábradlí... Neboj se. Amen.

Píseň (Svítá) 367 *Věříme, vládne Hospodin*

Křest Rebeky Oly Dostálové

Píseň 681 *Bud' Bohu sláva, dík i čest*

Ohlášky, sbírka

Píseň 689 *Proč se svět marností, bohatstvím honosí*

Přímluvná modlitba, Otče náš

Poslání: „Dostanete sílu Ducha svatého a budete mi svědky.“

Sk 1,8

Požehnání

Píseň 649 *V tobě je radost*

Dovětek ke kázání (z webu):

Lékař

(kázání ze Střešovic 30.09.2018)

Vše je marnost říká Kazatel:
modly jako neukotvené zábradlí
nad hlubokou temnou propastí

Přichází Kristus nepopírá Kazatele
ale jako lékař zbloudilých duší
v něm otevírá novou cestu Slova

<https://modron-okololampon.webnode.cz/blog/a2018/a2018-11/a14-lekar/>